

**Komentarz Zarządu Grupy LOTOS S.A.
do wyników skonsolidowanych
za 4 kwartał 2015 roku**

GRUPA LOTOS S.A.

ISIN	Giełda Papierów Wartościowych	Thomson Reuters	Bloomberg
PLLOTOS00025	LTS	LTSP.WA	LTS PW

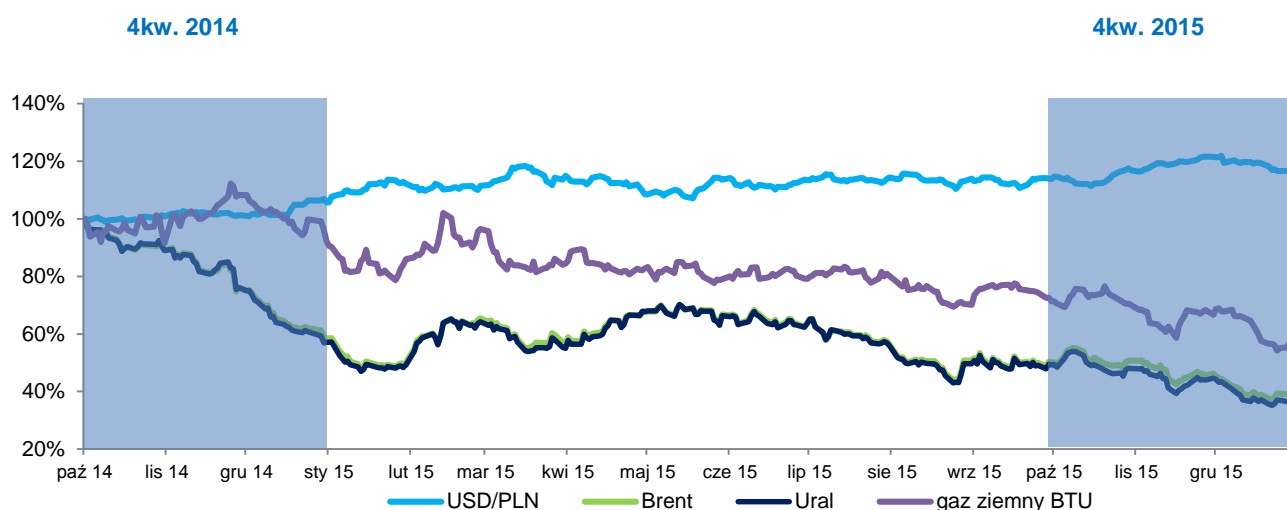
1	Otoczenie rynkowe	3
2	Segment wydobywczy.....	5
3	Segment produkcji i handlu.....	9
4	Pozostała działalność.....	15
5	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	15
6	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	19
7	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	21

Plik excel z danymi operacyjnymi i finansowymi za 4kw. 2015 r. i poprzednie okresy jest publikowany w internetowym serwisie relacji inwestorskich pod nazwą [databook](#)

1 Otoczenie rynkowe

- Notowania cen ropy naftowej i gazu ziemnego w trendzie spadkowym (odpowiednio: -43%, tj. ok. 33 USD/bbl r/r, -33,5%, tj. ok 15,6 USD/boe)
- Wzrost r/r jednego z kluczowych dla „modelowej baryłki” LOTOSu cracku na benzynę (+ok. 19% r/r) przy jednoczesnym dalszym obniżeniu się cracków na średnie destylaty r/r i kw/kw i znaczym wzroście spreadu Brent/Ural (+ ok. 74% r/r)
- Aprecjacja r/r dolara względem złotówki zarówno na koniec 4kw. 2015 r. (+ ok. 11%) i średniokwartalny wzrost kursu USD/PLN (+ ok. 15%),
- Modelowa marża rafineryjna Grupy LOTOS (z uwzględnieniem dyferencjału Ural/Brent) na średniokwartalnym poziomie 6,21 USD/bbl

Wykres notowań cen ropy Brent/Ural, gazu ziemnego (USD/bbl) oraz kursu walutowego (USD/PLN)

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters oraz Narodowego Banku Polskiego

Notowania cen ropy Brent, spreadu Brent/Ural i gazu oraz modelowa marża rafineryjna Grupy LOTOS S.A.

USD/bbl	4kw 2015	3kw 2015	4kw 2014	4kw15 /3kw15	4kw15 /4kw14
Notowania DATED Brent FOB ⁽¹⁾	43,66	50,44	76,63	-13,4%	-43,0%
Spread Brent/Ural ⁽¹⁾	2,68	1,41	1,54	90,1%	74,0%
Notowania gazu ziemnego UK NBP ⁽²⁾	30,90	35,71	46,50	-13,4	-33,5%
Modelowa marża rafineryjna ⁽³⁾	6,21	7,41	7,32	-16,2%	-15,2%

⁽¹⁾ i ⁽²⁾ Źródło: Thomson Reuters

⁽²⁾ Notowania gazu ziemnego wg.UK NBP (tj. brytyjski National Balancing Point) dla porównywalności zostały przeliczone z USD/MWh na USD/boe przy zastosowaniu przelicznika 1,6282 MWh/boe

⁽³⁾ Zgodnie z metodologią przyjętą przez Spółkę, marża modelowa została obliczona na podstawie danych Thomson Reuters, oddających w dłuższym okresie kierunkowy trend cen, w oparciu, o które, Spółka prowadzi działalność handlową. W krótszym horyzoncie czasowym mogą występować różnice pomiędzy notowaniami, na których opiera się marża modelowa a notowaniami stosowanymi w działalności handlowej

Cracki produktowe⁽¹⁾

USD/bbl	4kw 2015	3kw 2015	4kw 2014	4kw15 /3kw15	4kw15 /4kw14
Benzyna	14,69	22,97	12,35	-36,1%	18,9%
Benzyna surowa	5,53	-0,55	-6,12	-	-
ON (10 ppm)	15,31	16,89	20,61	-9,4%	-25,7%
Lekki olej opałowy	12,98	14,97	16,85	-13,3%	-23,0%
Paliwo lotnicze	14,18	14,54	20,24	-2,5%	-29,9%
Ciężki olej opałowy	-11,92	-10,62	-11,86	-12,2%	-0,5%

⁽¹⁾ Crack produktowy liczony jest jako różnica pomiędzy notowaniem danego produktu na baryłkę (notowania na tonę po uwzględnieniu odpowiedniego współczynnika gęstości) a notowaniem ropy Ural (notowanie Brent skorygowane o spread Brent/Ural)

Źródło: Thomson Reuters

Notowania kursu walutowego

USD/PLN	4kw 2015	3kw 2015	4kw 2014	4kw15 /3kw15	4kw15 /4kw14
Kurs dolara na koniec okresu	3,90	3,78	3,51	3,2%	11,1%
Średniokwartalny kurs dolara	3,89	3,77	3,37	3,2%	15,4%

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego

Na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS w 4kw 2015 r. największy wpływ miały:

Surowce i produkty:

- segment produkcji i handlu:**

- spadkowy trend notowań ropy naftowej, który obniżył koszt wytworzenia produktów oraz wzrost cracku na benzynę umożliwiły wykorzystanie projektowych mocy wytwórczych gdańskiej rafinerii na poziomie 96,5% w celu maksymalizacji osiąganego marży rafineryjnej i wpłynęły na wypracowanie oczyszczonego zysku EBITDA LIFO na poziomie ok. 486,4 mln PLN, tj. wyższego o ok. 32% r/r,
- znaczny spadek r/r notowań cen średnich frakcji z przerobu ropy naftowej, tj. oleju napędowego, paliwa lotniczego i lekkiego oleju opałowego na światowych rynkach (powyżej 40% r/r) wpłynął na spadek przychodów ze sprzedaży (-20% r/r),
- stabilne r/r kształtowanie się cracku na ciężki olej opałowy wsparło rentowność przerobu rop o podwyższonym potencjale uzysków frakcji średnich i ciężkich w rafinerii Spółki (blisko 20% udział COO w [modelowej baryłce](#) LOTOSu).

- segment wydobywczy:**

- spadek r/r notowań ropy naftowej Brent Dtd o ok. 43% oraz gazu ziemnego wg. UK National Balancing Point o ok. 33,5%, częściowo skompensowany umocnieniem się średniokwartalnego kursu USD/PLN (+15%) miały wpływ na obniżenie oczyszczonego wyniku EBITDA do poziomu 70,5 mln PLN (-40% r/r).

Kursy walut:

- wyższy r/r o ok. 15% średniokwartalny kurs dolara złagodził negatywny wpływ niższych cracków na średnie destylaty na wyniki segmentu produkcji i handlu oraz częściowo zneutralizował negatywny wpływ niskich notowań ropy i gazu na wyniki segmentu wydobywczego,
- stabilnie rosnący poziom kursu USD/PLN w 4kw 2015 r. poskutkowało m.in. niskimi różnicami kursowymi z działalności operacyjnej na poziomie ok. +10 mln PLN.

2 Segment wydobywczy

- Finalizacja transakcji nabycia pakietu aktywów wydobywczych Sleipner
- Wolumen dziennej produkcji węglowodorów na koniec 2015 roku przekroczył cel strategiczny w segmencie wydobywczym Grupy Kapitałowej LOTOS

Zasoby, wydobycie i sprzedaż łącznie ropy naftowej i gazu

Zasoby ropy i gazu na dzień (mln boe) ⁽¹⁾	31.12.2015	30.09.2015	31.12.2014
Norwegia	19,12	3,46	4,86
Polska	40,58	41,11	40,00
Litwa	7,14	7,25	7,62
Razem	66,84	51,82	52,48

Produkcja (boe/d) ⁽²⁾	4kw.2015	3kw.2015	4kw.2014	4kw.15/3kw.15	4kw.15/4kw.14
Norwegia	6 739	7 230	9 008	-6,79%	-25,19%
Polska	5 829	3 232	3 342	80,35%	74,42%
Litwa	1 203	1 278	1 443	-5,87%	-16,63%
Razem	13 771	11 740	13 793	17,30%	-0,16%

Produkcja (boe)	4kw.2015	3kw.2015	4kw.2014	4kw.15/3kw.15	4kw.15/4kw.14
Norwegia	552 526	621 825	621 570	-11,14%	-11,11%
Polska	524 567	294 070	307 417	78,38%	70,64%
Litwa	110 682	117 615	132 713	-5,89%	-16,60%
Razem	1 187 775	1 033 510	1 061 700	14,93%	11,87%

Sprzedaż produktów własnych (boe)	4kw.2015	3kw.2015	4kw.2014	4kw.15/3kw.15	4kw.15/4kw.14
Norwegia	446 902	601 312	641 223	-25,68%	-30,30%
Polska	563 044	205 648	247 335	173,79%	127,64%
Litwa	90 887	90 740	155 113	0,16%	-41,41%
Razem	1 100 833	897 700	1 043 671	22,63%	5,48%

⁽¹⁾ 2P - zasoby pewne oraz prawdopodobne według międzynarodowej klasyfikacji SPE-PRMS

⁽²⁾ Produkcja uwzględniająca wyłącznie dni dostępności mechanicznej infrastruktury wydobywczej

LOTOS Petrobaltic S.A. (LPB)

W 4 kw. 2015 r. LPB kontynuowała wydobycie ropy naftowej ze złoża B3.

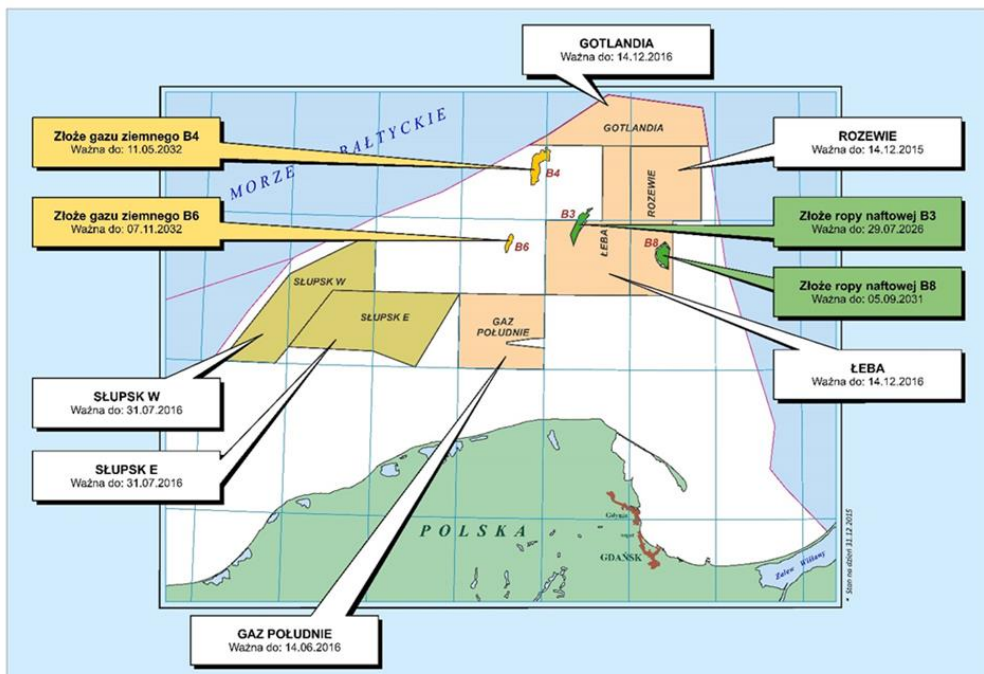
Spółka celowa B8 Sp. z o.o. Baltic S.K.A. realizowała wstępną produkcję w ramach projektu zagospodarowania złoża ropy naftowej B8. W grudniu 2015 r. zainstalowano i uruchomiono zestaw pompy wglębnej i rozpoczęto eksploatację ropy. Z końcem grudnia 2015 r. Grupa LOTOS Petrobaltic sprzedała pierwszą ropę ze złoża.

LPB we współpracy ze spółką CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. kontynuowała prace w ramach przygotowania do zagospodarowania gazowych złóż B4 i B6 (tzw. Baltic Gas Project), w szczególności kontynuowano etap prac projektowania technicznego (szczegółowe projektowanie zagospodarowania tych złóż). W wyniku analiz geologicznych i ekonomicznych LPB podjęła decyzję o kontynuacji prac poszukiwawczo-rozpoznawczych w rejonie koncesji Łeba i Rozewie.

Celem umożliwienia dalszego prowadzenia prac, na początku listopada 2015 r. do Ministerstwa Środowiska zostały złożone wnioski o przekształcenie koncesji Łeba i koncesji Rozewie w koncesje łączne - na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego.

W dniu 30 września 2015 r. LPB postanowiła o zrzeczeniu się koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego Sambia E w związku z nieopłacalnością analizowanego sposobu zagospodarowania struktur w obszarze koncesji. Decyzją z dnia 10 grudnia 2015 r. Ministra Środowiska ww. koncesja wygasła z dniem 1 października 2015 roku.

Koncesje spółek Grupy LOTOS Petrobaltic na Morzu Bałtyckim na dzień 31 grudnia 2015 r.

Źródło: opracowanie własne Spółki

LOTOS Exploration & Production Norge AS (LOTOS Norge)

W 4 kw. 2015 r. LEPN w ramach konsorcjum kontynuowała wydobywanie gazu i kondensatu ze złóż pakietu Heimdal, tj. Atla, Vale, Skirne.

W dniu 30 października 2015 roku pomiędzy LOTOS Norge a Exxon Mobil Exploration and Production Norway AS z siedzibą w Stavanger, w Norwegii, została zawarta umowa dotycząca nabycia pakietu aktywów w obszarze Sleipner na norweskim Szelfie Kontynentalnym.

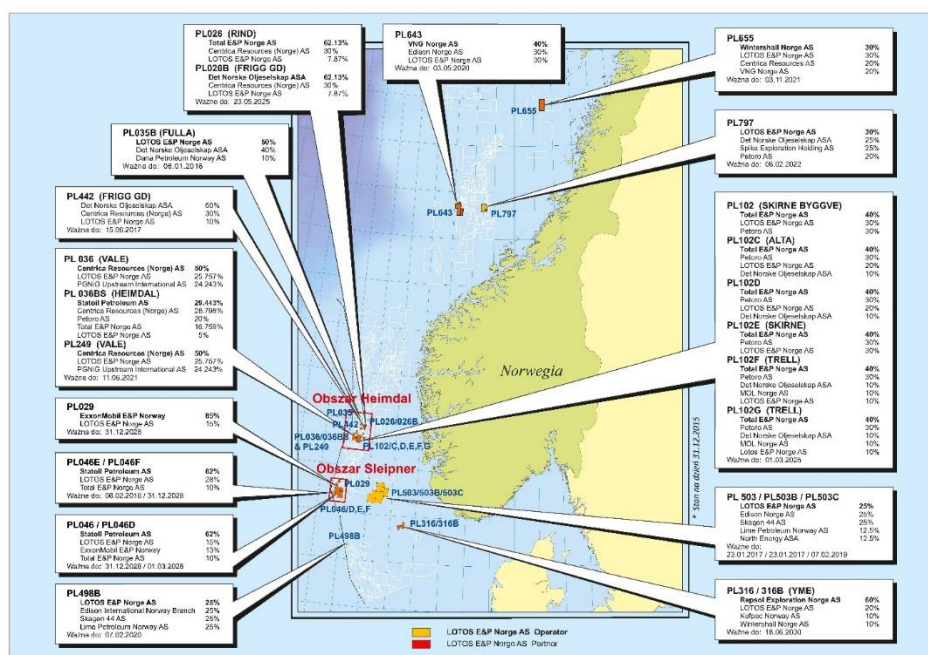
Pakiet obejmuje udziały w obszarze Sleipner oraz składa się z 15% udziałów w złożach produkcyjnych: Sleipner Ost, Sleipner Vest, Gungne oraz Loke (operatorem na wszystkich ww. złożach jest spółka Statoil). Sleipner stanowi jeden z kluczowych tzw. „hubów” gazowych (tj. centrum dystrybucji) na Norweskim Szelfie Kontynentalnym, połączonym rurociągami z Europą kontynentalną i Wielką Brytanią. Nabyty pakiet obejmuje

dotatkowo 28% udział w złożu Alfa Sentral, które jest w fazie przygotowania do zagospodarowania. Rozpoczęcie produkcji z tego złoża szacowane jest na 2020 rok.

Szacowana średnia dzienna wielkość produkcji na 2015 rok z przejętych złóż, przypadająca na LOTOS Norge, to około 16 000 boe/d, (tj. baryłek ekwiwalentu ropy dziennie) w proporcjach 70% gazu do 30% kondensatu, tj. lekkiej ropy. Szacowana średnia dzienna wielkość produkcji na lata 2016 – 2018 to około 9 500 boe/d. Rezerwy wydobywalne produkcyjnych złóż gazu (70%) i kondensatu (30%) przypadające na przejęte przez LOTOS Norge udziały w kategorii rezerw 2P (tj. pewnych i prawdopodobnych) kształtują się na poziomie 20,8 mln boe, (tj. baryłek ekwiwalentu ropy). Rezerwy odkrytych obiektów przed zagospodarowaniem określone w kategorii 2C (tj. rezerw warunkowych) wynoszą dla udziału LOTOS Norge 17,6 mln boe.

Transakcja została zrealizowana bez konieczności finansowania jej kapitałem własnym oraz kapitałem dłużnym, z wykorzystaniem mechanizmu odmrożenia aktywa podatkowego, wygenerowanego na projekcie Yme. Bazowa cena zakupu wyniosła 160 mln USD. Dodatkowa płatność 25 mln USD, uzależniona jest od zatwierdzenia planu zagospodarowania dla złoża Alfa Sentral przez norweskiego regulatora (tj. Ministerstwo Ropy i Gazu). Dodatkowo strony uzgodniły mechanizm kompensacji ceny uzależniony od kształtowania się cen ropy w latach 2016 – 2020. W dniu 22 grudnia 2015 r. zostały spełnione warunki zawieszające ww. umowy, związane z uzyskaniem wymaganych zgód administracyjnych Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Ropy w Norwegii. Finalizacja transakcji nastąpiła w dniu 31 grudnia 2015 r.

Koncesje LOTOS Exploration & Production Norge AS na dzień 31 grudnia 2015 r.

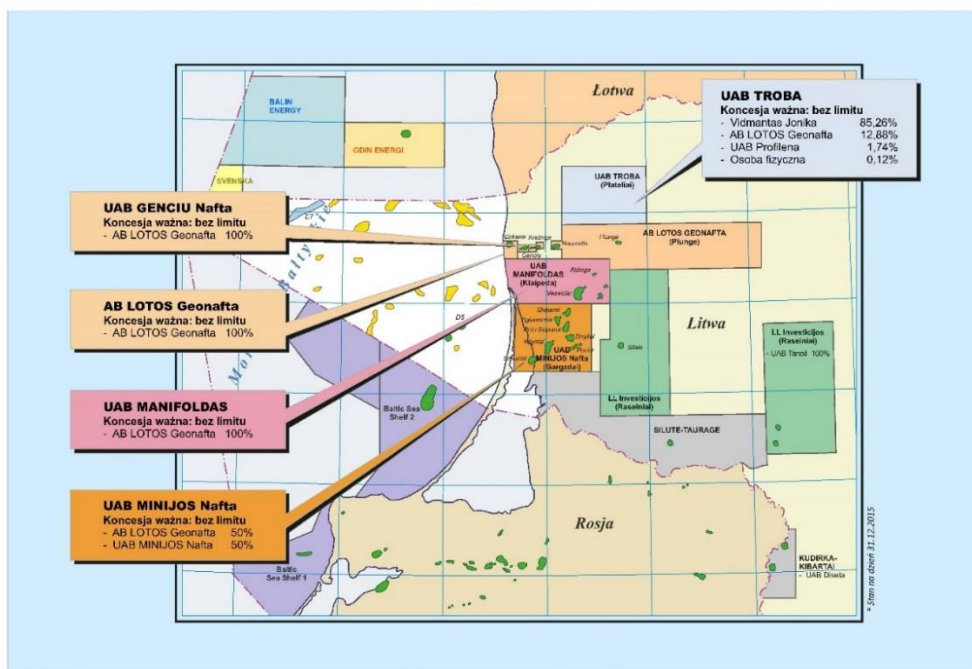

Źródło: opracowanie własne Spółki

Grupa Kapitałowa AB LOTOS Geonafta

W 4 kw 2015 r., spółki z Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta kontynuowały wydobycie ropy naftowej ze złóż lądowych: Girkaliai, Kretinga, Nausodis, Genciu, Vezaiciai, Liziai i Ablinga.

Koncesje Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta na dzień 31 grudnia 2015 r.

Źródło: opracowanie własne Spółki

Wyniki operacyjne segmentu wydobywczego

mIn PLN	4kw 2015	3kw 2015	4kw 2014	4kw15 /3kw15	4kw15 /4kw14
Przychody ze sprzedaży	159,0	160,4	209,3	-0,9%	-24,0%
Wynik operacyjny	-118,4	15,2	-151,5	-	-
Amortyzacja	52,6	58,4	103,8	-9,9%	-49,3%
EBITDA	-65,8	73,6	-47,7	-	-
Znormalizowany wynik operacyjny*	17,9	32,6	14,0	-45,1%	27,6%
Znormalizowany EBITDA*	70,5	91,0	117,8	-22,5%	-40,2%

*Wynik operacyjny oczyszczony z efektów zdarzeń jednorazowych:

w 4kw. 2015 r. odpis aktualizujący złoża litewskie, wartość netto zlikwidowanych aktywów niematerialnych na poszukiwania i ocenę zasobów – koncesje Heimdal (PL503), aktualizacja rezerwy na likwidację MOPU w LOTOS Norge, odpisy nakładów i koszty związane z projektem B8, odpis nakładów na koncesje Słupsk, odpisy aktualizujące wartość eksploatowanych statków w GK Petrobaltic, w sumie -136,3 mln PLN.

w 3kw. 2015 r. odpis na obszarze Sambia E oraz odpisy związane z norweskimi koncesjami poszukiwawczymi PL362 i PL035B, w sumie 17,4 mln PLN.

w 4kw. 2014 r. odpis aktualizujący wartość złoży Heimdal, odpis aktualizujący wartość złoży litewskich oraz straty z tytułu zaniechanych inwestycji na Morzu Bałtyckim na koncesji Sambia, w sumie 165,5 mln PLN.

Poziom przychodów ze sprzedaży segmentu wydobywczego w 4kw. 2015 r. jest efektem wyższego o 22,6% (kw./kw.) wolumenu sprzedaży segmentu, wyższego o 3,2% średniokwartalnego kursu dolara oraz niższych o 13,4% średniokwartalnych notowań ceny ropy Brent Dtd.

Znaczny (tj. o -24,0%) spadek przychodów ze sprzedaży w porównaniu z 4kw 2014 r. jest skutkiem niższych o 43,0% notowań cen ropy, częściowo skompensowany wzrostem (+15,4% r/r) średniokwartalnego kursu USD/PLN oraz wzrostem (+5,5% r/r) wolumenu sprzedanej ropy i gazu.

Znormalizowany, tj. oczyszczony z wpływu zdarzeń o nietypowym charakterze, wynik EBITDA segmentu wydobywczego za 4kw. 2015 r. jest o 22,5% niższy od znormalizowanego wyniku EBITDA segmentu za 3kw.

2015 r. i o 40,2% niższy od znormalizowanego wyniku EBITDA w okresie porównywalnym 2014 r. Spadek ten jest przede wszystkim skutkiem znacznie niższych notowań cen ropy na rynkach światowych.

3 Segment produkcji i handlu

- Oczyszczony zysk EBITDA LIFO segmentu produkcji i handlu w 4kw 2015 r. na poziomie 420,4 mln PLN (+71% r/r)
- Wykorzystanie nominalnych mocy wytwórczych rafinerii Grupy LOTOS S.A. na wysokim poziomie 96,5%
- Projekt EFRA – podpisanie kontraktów na budowę kluczowych instalacji i uruchomienie środków z umowy kredytowej
- 35 nowych stacji paliw w sieci LOTOS od początku roku (17 nowych stacji paliw w 4 kw. 2015 r.)

Struktura przerobu ropy naftowej⁽¹⁾

w tys. ton	4kw 2015	3kw 2015	4kw 2014	4kw15 /3kw15	4kw15 /4kw14
	2 555,3	2 650,6	2 482,4	-3,6%	2,9%
w tym:					
ropa Ural	1 861,0	1 979,3	2 170,3	-6,0%	-14,3%
ropa Rozewie	48,6	33,2	33,2	46,4%	46,4%
ropa litewska	14,2	15,9	16,5	-10,7%	-13,9%
ropa Lubiatów	77,8	45,8	0,9	69,9%	8544,4%
pozostałe gatunki ropy	553,7	576,4	261,5	-3,9%	111,7%

Wykorzystanie nominalnych zdolności przerobowych rafinerii w Gdańsku kształtowało się w 4kw 2015 r. na poziomie 96,5% (+2,6 pp. r/r). Rafineria pracowała stabilnie, utrzymując przerób ropy na poziomie 2 555,3 tys. t (+2,9% r/r).

26 czerwca 2015 r. Grupa LOTOS S.A. rozpoczęła realizację Projektu EFRA wspólnie ze spółką zależną LOTOS Asphalt, w konsekwencji akceptacji przez Radę Nadzorczą Spółki warunków finansowania Projektu i zabezpieczeń oraz podniesienia kapitału zakładowego LOTOS Asphalt. Zawarcie przez spółkę LOTOS Asphalt, finansującą inwestycję w 79%, umowy kredytowej z ośmioma instytucjami, a także podpisanie podstawowej dokumentacji finansowej i projektowej, umożliwiło dalsze działania.

Łączna wartość Projektu EFRA wynosi 517,8 mln EUR. Przekazanie ostatnich instalacji Projektu EFRA do eksploatacji planowane jest na połowę 2018 r.

W połowie lipca 2015 r. Projekt wszedł w fazę szczegółowego projektowania, kiedy spółka LOTOS Asphalt podpisała z firmą KT Kinetics Technology kluczowy kontrakt EFRA na projektowanie techniczne, dostawy oraz budowę (tzw. EPC) w formule „pod klucz” dla głównych instalacji, tj. Instalacji Opóźnionego Koksowania (tzw. DCU) i Instalacji Hydroodsiarczania Benzyny (tzw. CNHT) oraz Instalacji Produkcji Wodoru (tzw. HGU).

Dla zabezpieczenia odbiorcy produktu ubocznego DCU, Grupa LOTOS zawarła 10-letnią umowę na sprzedaż ok. 350 tys. ton koksów rocznie (wyprodukowanego w ramach Projektu EFRA) z holenderską spółką Oxbow Energy Solutions B.V..

W dniu 9 października 2015 r. spółka LOTOS Asphalt otrzymała potwierdzenie od Agenta kredytu o spełnieniu warunków zawieszających uruchomienie środków z umowy kredytowej, o szacowanej wartości około 1 926 mln PLN, zawartej pomiędzy LOTOS Asphalt, a konsorcjum instytucji finansowych, w skład którego wchodzi: Bank

Gospodarstwa Krajowego (finansowanie w ramach programu „Inwestycje Polskie”), Bank Millennium S.A., Bank Polska Kasa Opieki S.A. (bank koordynujący transakcję finansowania Projektu EFRA), Bank Zachodni WBK S.A., Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A., Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A. oraz Société Générale S.A., co umożliwi rozpoczęcie wykorzystywania środków w jej ramach. Ww. umowa przewiduje udzielenie dwóch kredytów: inwestycyjnego w USD i obrotowego w PLN.

Szerzej: [raport bieżący nr 4/2015.](#)) [raport bieżący nr 20/2015.](#) [raport bieżący nr 28/2015.](#)

W dniu 21 października 2015 r. Grupa LOTOS podpisała umowę z firmą Kinetics Technology S.p.A. (KT) na wykonanie Instalacji Destylacji Próżniowej Hydrowaksu (tj. HVDU), która jest częścią kompleksu EFRA. Zdolności przerobowe instalacji HVDU to ok. 800 000 ton rocznie surowca, czyli pozostałości z instalacji hydrokrakingu tzw. hydrowaksu. Po rozdestylowaniu hydrowaks będzie kierowany do dalszej rafinacji, zwiększając elastyczność przerobu ropy w gdańskiej rafinerii oraz uzyski i jakość finalnych produktów, min. olejów bazowych. Instalacja HVDU zostanie wybudowana w Gdańsku, na terenie rafinerii Grupy LOTOS, obok instalacji DCU. Wykonawca zobowiązał się wybudować instalację do końca stycznia 2018 r. Grupa LOTOS szacuje, że wartość tej instalacji to ok. 36 mln EUR, czyli ok. 150 mln PLN.

Do końca 2015 roku zawarto kontrakty wykonawcze w ramach umowy na projektowanie techniczne oraz zarządzanie dostawami i budową (tzw. EPCM) na zakres połączeń międzyobiektowych i instalacji pomocniczych EFRA. Obok prowadzonych prac projektowych i kontraktacyjnych, uruchomiono prace wykonawcze tj. rozpoczęto budowę stacji energetycznej oraz nowej estakady rurociągowej.

Jednocześnie trwał proces uzyskiwania pozwoleń na budowę (do grudnia uzyskano 11 pozwoleń na obiekty ramach umowy EPCM na zakres połączeń międzyobiektowych i instalacji pomocniczych). Na 31 grudnia 2015 r. całkowity postęp prac Projektu EFRA wyniósł 7,7% w porównaniu do planowanego poziomu 3,6%.

Struktura wytworzenia produktów rafineryjnych ⁽¹⁾

	4kw 2015	3kw 2015	4kw 2014	4kw15 /3kw15	4kw15 /4kw14
Produkcja razem	2 707,5	2 756,2	2 675,2	-1,8%	1,2%
Benzyny	402,7	355,1	367,4	13,4%	9,6%
Benzyna surowa	139,4	138,9	57,0	0,4%	144,6%
Oleje napędowe	1 119,6	1 200,5	1 114,9	-6,7%	0,4%
Lekkie oleje opałowe	83,5	58,2	89,6	43,5%	-6,8%
Paliwo lotnicze JET	122,5	138,0	188,4	-11,2%	-35,0%
Produkty ciężkie ⁽²⁾	522,5	544,2	511,0	-4,0%	2,3%
Pozostałe ⁽³⁾	317,3	321,3	346,9	-1,2%	-8,5%

⁽¹⁾ różnica pomiędzy wolumenem przerobionej ropy naftowej i wolumenem produkcji wynika z faktu, że oprócz ropy naftowej na instalacje i do komponowania wyrobów gotowych kierowane są strumienie biokomponentów, dodatków uszlachetniających oraz średnich destylatów naftowych, zakupione od zewnętrznych dostawców,

⁽²⁾ ciężki olej opałowy i komponenty asfaltowe,

⁽³⁾ m.in. gazy opałowe i techniczne, siarka, oleje bazowe, frakcja ksylenowa, LPG, paliwo bunkrowe, ekstrakty, rafinaty, gacze.

Struktura sprzedaży segmentu produkcji i handlu

Sprzedaż produktów, towarów i materiałów rafineryjnych (tys. ton)	4kw 2015	3kw 2015	4kw 2014	4kw15 /3kw15	4kw15 /4kw14
	2 917,3	2 744,7	2 642,5	6,3%	10,4%
Benzyny	399,9	393,9	409,9	1,5%	-2,4%
Benzyna surowa	139,4	138,9	57,0	0,4%	144,6%
Oleje napędowe	1 201,3	1 260,8	1 145,5	-4,7%	4,9%
Lekkie oleje opałowe	77,9	54,7	87,1	42,4%	-10,6%
Paliwo lotnicze JET	118,4	124,8	185,0	-5,1%	-36,0%
Produkty ciężkie ⁽¹⁾	530,8	532,2	547,5	-0,3%	-3,1%
Ropa naftowa towar	243,0	0,0	0,0	-	-
Pozostałe ropopochodne ⁽²⁾	206,6	239,4	210,5	-13,7%	-1,9%

⁽¹⁾ ciężki olej opałowy i komponenty asfaltowe,

⁽²⁾ m.in. gazy płynne, oleje bazowe, oleje smarowe, siarka, frakcja ksylenowa, gacz parafinowy, reformat, paliwa bunkrowe, plastyfikator

Rynek produktów naftowych w Polsce i sprzedaż Grupy Kapitałowej LOTOS w 4kw. 2015 r., Informacja narastająco za okres styczeń - grudzień 2015 r.⁽³⁾

W 4kw. 2015 r. konsumpcja paliw (tj. oleju napędowego, benzyny oraz lekkiego oleju opałowego) w Polsce wzrosła r/r o 6,3%. W badanym okresie wzrost rynku dotyczył benzyn (+3,7%) i oleju napędowego (+8,2%), natomiast rynek lekkiego oleju opałowego w samym 4 kw. skurczył się o 6%.

Narastająco w okresie styczeń – grudzień 2015 r. popyt na paliwa w Polsce wzrósł r/r o 7,2%. Wzrost konsumpcji dotyczył wszystkich trzech grup produktowych: lekkiego oleju opałowego (+ 4,4%), oleju napędowego (+ 8,4%) i benzyny (+ 4,3%).

Udział Grupy Kapitałowej LOTOS w polskim rynku paliw za 2015 r. wyniósł 31,1% (32,3% w 4kw. 2015 r.), przewyższając cel strategiczny zdefiniowany na poziomie 30% w 2015 r. Tempo zwiększania udziału w krajowym rynku powyżej tej wartości jest przedmiotem bieżącej optymalizacji sprzedaży w kierunku maksymalizowania uzyskiwanej marży i może ona ulegać wahaniom w kolejnych okresach w zależności od relacji popytowo – podażowych na poszczególnych mikro rynkach.

⁽³⁾ Źródło: w oparciu o dane publikowane przez Polską Organizację Przemysłu i Handlu Naftowego (tzw. POPIHN).

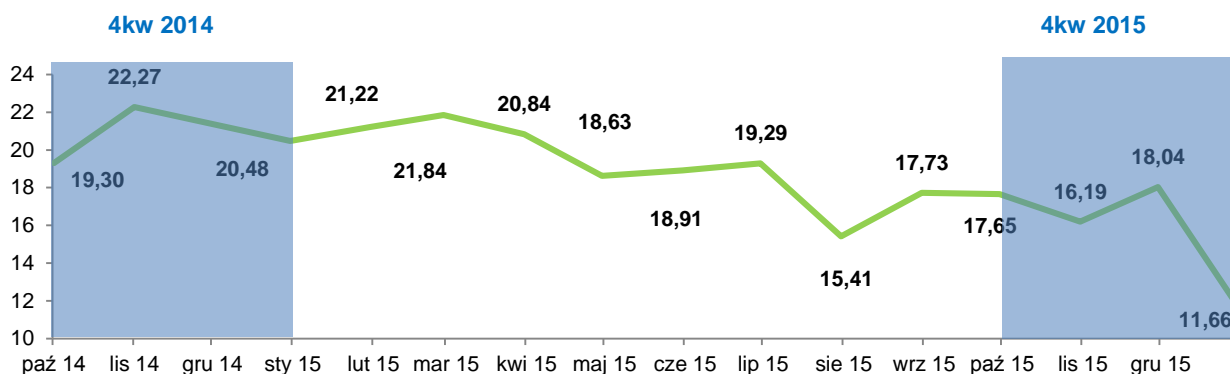
Olej napędowy

W okresie od stycznia do grudnia 2015 r. istotnym beneficjentem wzrostu popytu na olej napędowy były firmy niezrzeszone w POPIHN. Ok. 58% wzrostu krajowej konsumpcji zaspokoił import tego paliwa przez firmy niebędące członkami POPIHN.

W 4 kw. 2015 r. wzrost importu spoza POPIHN odpowiadał za 55,5% zwiększenia krajowej konsumpcji oleju napędowego.

Wyższy popyt na olej napędowy zarówno w 4 kw. jak i narastająco w okresie styczeń - grudzień 2015 r. w znacznej mierze jest efektem: istotnie niższych cen detalicznych (spadek cen o 14% w 4kw. r/r), jak również poprawy sytuacji makroekonomicznej polskiej gospodarki (wzrost PKB oraz spadek bezrobocia).

Olej napędowy – średniomiesięczna marża z notowań w USD/bbl (październik 2014 – grudzień 2015)

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters

Grupa Kapitałowa LOTOS w 4kw. 2015 r. zwiększyła o 5% r/r sprzedaż oleju napędowego. Wzrost sprzedaży wynikał bezpośrednio ze zwiększonej sprzedaży krajowej (+ 8%), co jest efektem dalszego rozwoju sieci detalicznej, jak również zwiększonej sprzedaży w kanale hurtowym.

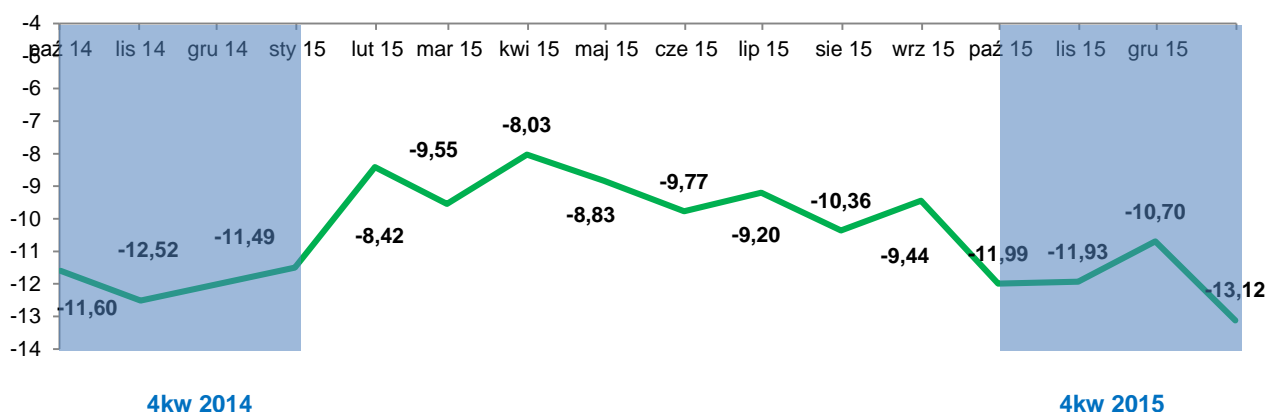
Sprzedaż eksportowa w badanym okresie spadła o 3% w efekcie optymalizacji pracy rafinerii.

W 4kw. 2015 r. Grupa Kapitałowa LOTOS osiągnęła 33,5% udziału w rynku oleju napędowego w Polsce, natomiast narastająco za okres styczeń – wrzesień 2015 udział ten wyniósł 32,3%.

Ciężki olej opałowy

W 4 kwartale 2015 r. średnia z notowań ujemnej marży na ciężkim oleju opałowym (tj. COO) na światowych rynkach była zbliżona do poziomu z zeszłego roku (11,92 USD/bbl w 4 kw. 2015 r. vs 11,86 USD/bbl w 4 kw. 2014 r.). Pomimo stabilnego poziomu marż Grupa Kapitałowa LOTOS odnotowała spadek eksportu ciężkiego oleju opałowego o 20%, co związane było z przekierowaniem strumienia produktowego na produkcję asfaltów.

Ciężki olej opałowy – średniomiesięczna marża z notowań w USD/bbl (październik 2014 – grudzień 2015)

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters

Lekki olej opałowy

Spadek konsumpcji lekkiego oleju opałowego (- 6% r/r) w 4kw. 2015 r. jest pochodną warunków pogodowych panujących w tym okresie oraz faktu, że rynek nasycił się w okresie pierwszych 9 miesięcy roku.

Narastająco w całym 2015 r. konsumpcja lekkiego oleju opałowego wzrosła o 4,4%, głównymi beneficjentami wzrostu tej konsumpcji byli niezależni importerzy.

Grupa Kapitałowa LOTOS w 4kw. 2015 r. zgodnie z tendencją rynkową sprzedała o 10% mniej lekkiego oleju opałowego rok do roku. Narastająco w całym 2015 roku sprzedaż GKL była niższa rok do roku o 2%, głównie w związku z mniejszym zapotrzebowaniem ze strony stałych klientów Grupy.

W 4kw. 2015 r. Grupa Kapitałowa LOTOS osiągnęła w rynku lekkiego oleju opałowego w Polsce udział na poziomie 37,4%, zaś narastająco za okres styczeń – grudzień udział ten wyniósł 35,2%.

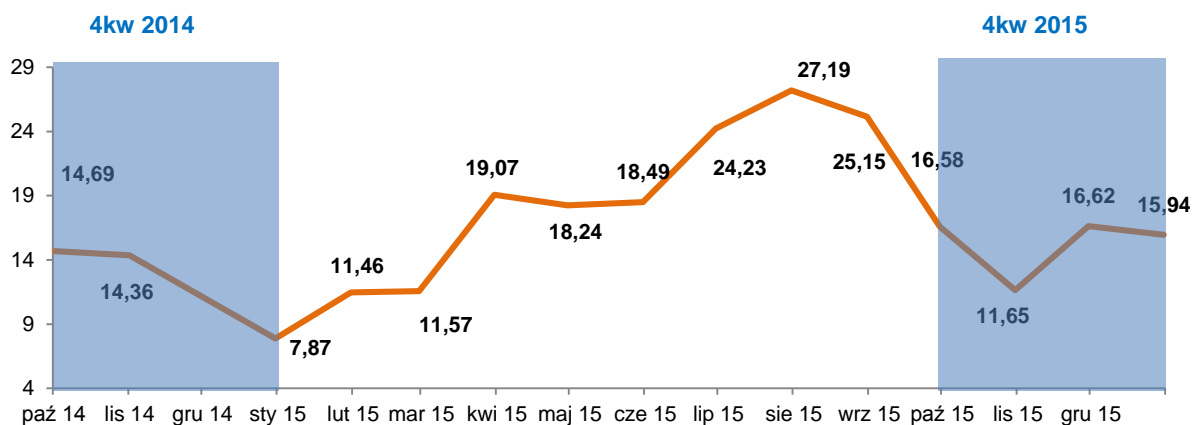
Benzyna motorowa

Popyt na benzynę w 4kw. 2015 r. wzrósł o 3,7% r/r. Obserwowany od 3kw. 2014 r. trend rosnący wynika ze znacznego spadku cen detalicznych paliwa. W badanym okresie ceny spadły o 12% r/r (tj. o 65 gr/litr). W całym 2015 roku konsumpcja benzyn wzrosła o 4,3%.

Grupa Kapitałowa LOTOS w 4kw. 2015 r. ograniczyła sprzedaż benzyn o 2% r/r. Mniejsza produkcja i w konsekwencji sprzedaż benzyn w 4 kw. była efektem optymalizacji procesów produkcyjnych w związku z dynamicznie zmieniającym się otoczeniem marżowym. W całym 2015 roku sprzedaż benzyn realizowana przez GKL wzrosła o 2%.

W 4kw. 2015 r. Grupa Kapitałowa LOTOS osiągnęła udział w rynku benzyn w Polsce na poziomie 27,8%, zaś narastająco za okres styczeń – grudzień udział ten wyniósł 26,9%.

Benzyna motorowa – średniomiesięczna marża z notowań w USD/bbl (październik 2014 – grudzień 2015)

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters

Wyniki operacyjne segmentu produkcji i handlu

mIn PLN	4kw 2015	3kw 2015	4kw 2014	4kw15 /3kw15	4kw15 /4kw14
Przychody ze sprzedaży	5 179,9	5 614,4	6 471,5	-7,7%	-20,0%
Wynik operacyjny EBIT	-195,2	-106,5	-928,1	-	-
Amortyzacja	120,3	116,3	114,3	3,4%	5,2%
EBITDA	-74,9	9,8	-813,8	-	-
EBIT LIFO	-189,0	211,5	-64,8	-	-
EBITDA LIFO ⁽¹⁾	-68,7	327,8	49,5	-	-
Oczyszczony EBITDA LIFO ⁽¹⁾	420,4	519,0	245,9	-19,0%	71,0%

⁽¹⁾Wynik operacyjny oczyszczony z efektów zdarzeń jednorazowych, bez uwzględnienia teoretycznego odpisu wg LIFO:

4kw 2015: odpis aktualizujący wartość zapasów, dodatnie różnice kursowe, odpis aktualizujący wartość stacji paliw, w sumie 489,1 mln PLN, 3kw 2015 r.: VAT za lata 2010 i 2011 niepodlegający odliczeniu, odpis aktualizujący wartość zapasów, dodatnie różnice kursowe z działalności operacyjnej, w sumie 191,2 mln PLN,

4kw 2014 r.: odpis aktualizujący wartość zapasów, ujemne różnice kursowe, odpis aktualizujący wartość stacji paliw, odpis aktualizujący środki trwałe w LOTOS Asphalt, ujemne różnice kursowe z działalności operacyjnej, w sumie 196,4 mln PLN.

Niższe o 20,0% przychody ze sprzedaży segmentu produkcji i handlu r/r są efektem niższej średniej ceny sprzedaży netto. Średnia cena sprzedaży netto w segmencie produkcji i handlu w 4kw. 2015 r. wyniosła 1 776 PLN/t i obniżyła się r/r o 27,5% na skutek przede wszystkim niższych notowań produktów naftowych na rynkach światowych, zredukowanych częściowo przez wyższy średniokwartalny kurs USD/PLN. Obniżka cen została częściowo skompensowana 10,4% wzrostem wolumenu sprzedaży segmentu.

Obniżka przychodów ze sprzedaży segmentu produkcji i handlu w 4kw. 2015 r. vs. 3kw. 2015 r. (-7,7%) związana jest głównie ze spadkiem notowań cen produktów naftowych na rynkach światowych. Średnia cena sprzedaży netto w segmencie produkcji i handlu w 4kw. 2015 r. obniżyła się w porównaniu z poprzednim kwartałem o 13,2%, tj. o 270 PLN/t.

Wynik operacyjny segmentu produkcji i handlu w 4kw. 2015 r. wyniósł -195,2 mln PLN. Negatywny wpływ na wynik analizowanego kwartału miały przede wszystkim odpisy aktualizujące wartość zapasów w wysokości 258,2 mln PLN. Dodatkowo wynik segmentu w analizowanym kwartale został obciążony odpisem aktualizującym wartość stacji paliw w wysokości 7,9 mln PLN.

Wynik operacyjny powiększony o amortyzację wg wyceny zapasów metodą LIFO (tzw. EBITDA LIFO) z uwzględnieniem odwrócenia teoretycznych odpisów obliczonych w oparciu o metodę LIFO segmentu produkcji i handlu za 4kw. 2015 r. (w wysokości -491,5 mln PLN), oraz z wyłączeniem wpływu zdarzeń jednorazowych (oczyszczony wynik EBITDA LIFO) wyniósł 420,4 mln PLN (-19,0% kw./kw. i +71,0 r/r).

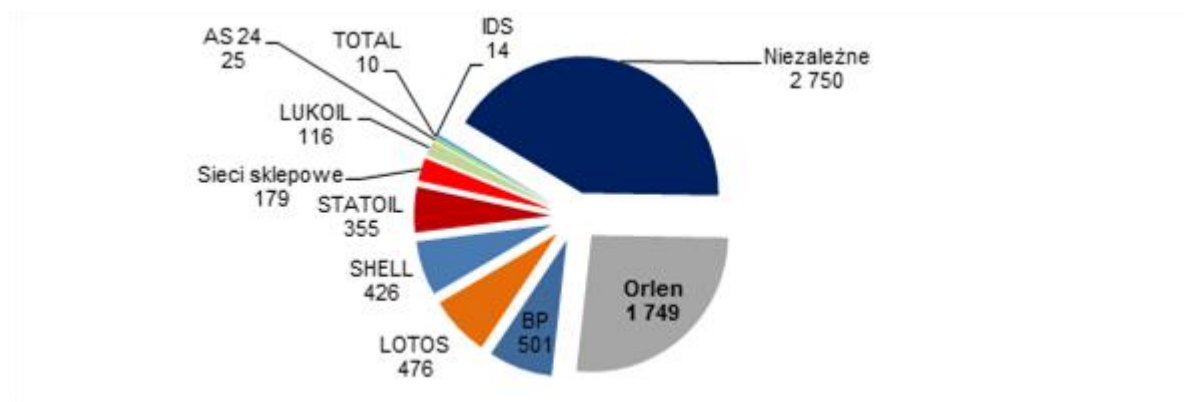
Sieć stacji paliw LOTOS

Liczba stacji paliw w sieci LOTOS na dzień 31 grudnia 2015 r.

	31.12.2015	30.09.2015	31.12.2014	4kw15 /3kw15	4kw15 /4kw14
Liczba stacji paliw razem	476	459	441	3,7%	7,9%
Stacje własne CODO	290	280	269	3,6%	7,8%
w tym: LOTOS OPTIMA	121	114	108	6,1%	12,0%
Stacje partnerskie DOFO	186	179	172	3,9%	8,1%
w tym: LOTOS OPTIMA	73	68	61	7,4%	19,7%
podpisane umowy franszyzowe	188	196	176	-4,1%	6,8%

Na koniec grudnia 2015 r. Grupa Kapitałowa LOTOS posiadała w swojej sieci 476 stacji paliw. Od początku roku sieć stacji LOTOS powiększyła się o 35 obiektów, w tym 25 obiektów w segmencie ekonomicznym LOTOS Optima.

Polski rynek detaliczny na dzień 31 grudnia 2015 r.

Źródło: POPiHN.

Wyniki operacyjne obszaru detalicznego

mIn PLN	4kw 2015	3kw 2015	4kw2014	4kw15 /3kw15	4kw15 /4kw14
Wolumen sprzedaży (tys.ton)	328,8	323,6	269,0	1,6%	22,2%
Przychody ze sprzedaży	1 475,8	1 539,7	1 401,4	-4,2%	5,3%
Wynik operacyjny	-8,2	32,0	-11,5	-	-
Amortyzacja	16,6	16,2	15,8	2,5%	5,1%
EBITDA	8,4	48,2	4,3	-82,6%	95,3%

W 4kw. 2015 r. obszar detaliczny wykazał stratę operacyjną w wysokości -8,2 mln PLN, głównie na skutek dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywów dotyczących stacji paliw w kwocie 7,9 mln zł, niskiej marży paliwowej i pozapaliwowej przy wyższych kosztach marketingowych.

4 Pozostała działalność

Wyniki operacyjne pozostałej działalności ⁽¹⁾

mIn PLN	4kw 2015	3kw 2015	4kw2014	4kw15 /3kw15	4kw15 /4kw14
Przychody ze sprzedaży	4,1	3,4	6,0	20,6%	-31,7%
Wynik operacyjny	0,9	-0,5	1,4	-	-35,7%
Amortyzacja	1,7	1,7	0,5	0,0%	240,0%
EBITDA	2,6	1,2	1,9	116,7%	36,8%

⁽¹⁾Zawiera spółki: LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o. w likwidacji., Energobaltic Sp. z o.o. oraz LOTOS Gaz S.A. w likwidacji

5 Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyniki operacyjne Grupy Kapitałowej LOTOS

mIn PLN	4kw 2015	3kw 2015	4kw2014	4kw15 /3kw15	4kw15 /4kw14
Przychody ze sprzedaży	5 225,8	5 710,4	6 575,8	-8,5%	-20,5%
Wynik operacyjny EBIT	-319,4	-93,6	-1 074,9	-	-
Amortyzacja	174,2	176,0	218,1	-1,0%	-20,1%
EBITDA	-145,2	82,4	-856,8	-	-
Efekt LIFO ⁽¹⁾	6,2	318,0	863,3	-98,1%	-99,3%
EBIT LIFO	-313,2	224,4	-211,6	-	-
Oczyszczony EBIT LIFO ⁽²⁾	312,2	433,0	150,3	-27,9%	107,7%
Oczyszczony EBITDA LIFO ⁽²⁾	486,4	609,0	368,4	-20,1%	32,0%

⁽¹⁾ Efekt LIFO = EBIT LIFO (oszacowany przy zastosowaniu metody wyceny rozchodu zapasów wg. Last In First Out, tj. „ostatnie przyszło – pierwsze wyszło”) – EBIT

Grupa Kapitałowa LOTOS, zgodnie z przyjętymi zasadami wyceny zapasów, stosuje do wyceny rozchodu zapasów metodę średniej ważonej ceny nabycia. Stosowanie takiej metody wyceny zapasów powoduje opóźnienie przenoszenia efektów zmiany cen ropy w stosunku do cen wyrobów gotowych. W związku z powyższym, wzrostowa tendencja cen ropy wpływa pozytywnie, a tendencja spadkowa wpływa negatywnie na osiągnięte wyniki finansowe. Wyniki operacyjne uwzględniające powyższą metodę wyceny zapasów zaprezentowano w tabeli w pozycjach EBITDA, wynik operacyjny EBIT. Równocześnie dokonano szacunków wyceny rozchodu wg metody LIFO i zaprezentowano w tabeli: efekt LIFO, EBIT LIFO, oczyszczony EBIT LIFO oraz oczyszczona EBITDA LIFO.

⁽²⁾Wynik operacyjny oczyszczony z efektów zdarzeń jednorazowych, bez uwzględnienia teoretycznego odpisu wg. LIFO :

4kw. 2015 r.: odpis aktualizujący wartość zapasów, dodatnie różnice kursowe z działalności operacyjnej, odpis aktualizujący wartość stacji paliw, odpis aktualizujący złoża litewskie, wartość netto zlikwidowanych aktywów niematerialnych na poszukiwania i ocenę zasobów – koncesje Heimdal (PL503), aktualizacja rezerwy na likwidację MOPU w LOTOS Norge, odpisy aktualizujące wartość eksploatowanych statków w GK Petrobaltic, odpisy nakładów i koszty związane z projektem B8, odpis nakładów na koncesje Słupsk, w sumie 625,4 mln PLN.

3kw. 2015 r.: VAT za lata 2010 i 2011 niepodlegający odliczeniu, odpis aktualizujący wartość zapasów, dodatnie różnice kursowe z działalności operacyjnej, odpis aktualizujący w obszarze Sambia E, odpisy związane z norweskimi koncesjami poszukiwawczymi PL362 i PL035B, w sumie 208,6 mln PLN.

4kw 2014 r.: odpis aktualizujący wartość złóż Heimdal, odpis aktualizujący złóż litewskich, strata z tytułu zaniechanych inwestycji na Morzu Bałtyckim-koncesja Sambia, odpis aktualizujący wartość stacji paliw, odpis aktualizujący środki trwałe w LOTOS Asphalt, odpis aktualizujący wartość zapasów, ujemne różnice kursowe z działalności operacyjnej, w sumie 361,9 mln PLN.

Grupa Kapitałowa LOTOS wykazała za 4kw. 2015 r. stratę operacyjną w wysokości -319,4 mln PLN, na którą składały się strata operacyjna segmentu produkcji i handlu -195,2 mln PLN, strata operacyjna segmentu wydobywczego -118,4 mln PLN, zysk operacyjny pozostałej działalności 0,9 mln PLN, pomniejszone o korekty konsolidacyjne w wysokości -6,7 mln PLN (głównie korekta zrealizowanej marży na sprzedaży ropy Rozewie i ropy litewskiej o marżę na ropie pozostającą na zapasie w Grupie Kapitałowej).

Raportowany wynik operacyjny w 4kw. 2015 r. liczony zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej w oparciu o stosowaną w Grupie Kapitałowej LOTOS wycenę zapasów metodą średniej ważonej obciążony został odpisami aktualizującymi bilansową wartość zapasów na 31 grudnia 2015 r. na poziomie 264,2 mln PLN. Po uwzględnieniu odpisów zawiązanym na koniec 3 kw. 2015 r. w wysokości 6,0 mln PLN, wynik operacyjny za 4 kw. 2015 r. uwzględniał 258,2 mln PLN odpisów zawiązanym w 4 kw. 2015 r.

Wynik operacyjny powiększony o amortyzację wg szacunkowej wyceny zapasów metodą LIFO (bez uwzględnienia teoretycznych odpisów wg. LIFO) za 4kw. 2015 r., z wyłączeniem zdarzeń jednorazowych oraz różnic kursowych z działalności operacyjnej, (tzw. oczyszczony EBITDA LIFO) wyniósł 486,4 mln PLN (-20,1% vs. 3kw. 2015 r. i +32,0% vs. 4kw. 2014 r.).

Przy czym należy dodać, że na taki poziom oczyszczonego wyniku EBITDA LIFO w 4kw. 2015 r., wpływ miała szacunkowa wartość zmiany wyceny zapasów obliczonych w oparciu o metodologię LIFO w wysokości +239,6 mln PLN jak i efekty innych zdarzeń o nietypowym charakterze:

- odpis aktualizujący wartość stacji paliw -7,9 mln PLN,
- odpis aktualizujący związany ze złożami litewskim w GK AB Geonafta -68,8 mln PLN,
- wartość netto zlikwidowanych aktywów niematerialnych na poszukiwania i ocenę zasobów – koncesje Heimdal (PL503) -9,9 mln PLN,
- aktualizacja rezerwy na likwidację MOPU w LOTOS NORGE -10,3 mln PLN,
- odpisy nakładów i koszty związane z projektem B8 -40,7 mln PLN,
- odpis nakładów na koncesje Słupsk -2,1 mln PLN,
- odpisy aktualizujące wartość eksploatowanych statków w GK Petrobaltic -4,5 mln PLN,
- dodatnie różnice kursowe z działalności operacyjnej +10,3 mln PLN.

Wynik na działalności finansowej w Grupie Kapitałowej LOTOS w 4kw. 2015 r. był ujemny i wyniósł -67,1 mln PLN. Składa się on głównie z ujemnego wyniku z tytułu skompensowania odsetek od zadłużenia, przychodów odsetkowych i prowizji na poziomie -53,0 mln PLN, ujemnych różnic kursowych na poziomie -68,3 mln PLN, odpisu skapitalizowanych kosztów finansowania projektu B8 w wysokości -29,2 mln zł oraz dodatniego efektu wyceny i rozliczenia transakcji zabezpieczających w wysokości 83,6 mln PLN.

Efekt wyceny i rozliczenia transakcji zabezpieczających ryzyko rynkowe w 4kw. 2015 r. w Grupie Kapitałowej LOTOS zawiera przede wszystkim nadwyżkę dodatniego rozliczenia i wyceny transakcji zabezpieczających poziom cen produktów naftowych w wysokości 99,9 mln PLN oraz ujemny efekt rozliczenia i wyceny transakcji zabezpieczających poziom kursów walutowych w wysokości -21,6 mln PLN.

Wykaz transakcji zabezpieczających poziom cen produktów naftowych na 31.12.2015 r.

Okres	Produkt/Surowiec	Ciężki olej opałowy	Ropa	Lekki olej opałowy
		3.5 PCT Barges FOB Rotterdam	Brent (Dtd)	Gasoil .1 Cargoes CIF NWE / ARA
1Q2016	Wolumen (mt)	1 484	-100 139	
	Przedział ceny (USD/mt)	360 - 483	488,12-490,28	
2Q2016	Wolumen (mt)	23 437	-149 792	-351
	Przedział ceny (USD/mt)	184,25-483	456,39-473,7	384,5-479,5
3Q2016	Wolumen (mt)	43 540		-767
	Przedział ceny (USD/mt)	184,25-489,5		384,5-479,5
4Q2016	Wolumen (mt)	20 579		-182
	Przedział ceny (USD/mt)	253,75 - 489,50		479,50
1Q2017	Wolumen (mt)	1 445		-35
	Przedział ceny (USD/mt)	218-488,5		428,50
2Q2017	Wolumen (mt)	14 521		-750
	Przedział ceny (USD/mt)	218-488,5		428,5-626,25
3Q2017	Wolumen (mt)	12 033		-375
	Przedział ceny (USD/mt)	218-488,5		428,50
4Q2017	Wolumen (mt)	2 911		-143
	Przedział ceny (USD/mt)	218-380		428,50

Wykorzystując dogodną sytuację na rynkach ropy naftowej w 2015 r. Grupa LOTOS S.A. zwiększyła zapasy ropy naftowej i jednocześnie zawarła stosowne transakcje zabezpieczające cenę zakupu oraz cenę sprzedaży ropy naftowej w celu zabezpieczenia zysku wynikającego ze struktury rynku terminowego.

Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających poziom kursów walutowych na 31.12.2015 r.

Para walut	Instrument	Wolumen	Waluta	Przedział kursu
Kurs EUR/USD	Forward	186 699 999	EUR	1,0887 - 1,1286
Kursy EUR/PLN	Forward	500 000	EUR	4,2615
Kursy USD/PLN	Forward	-377 000 000	USD	3,7120 - 3,9747

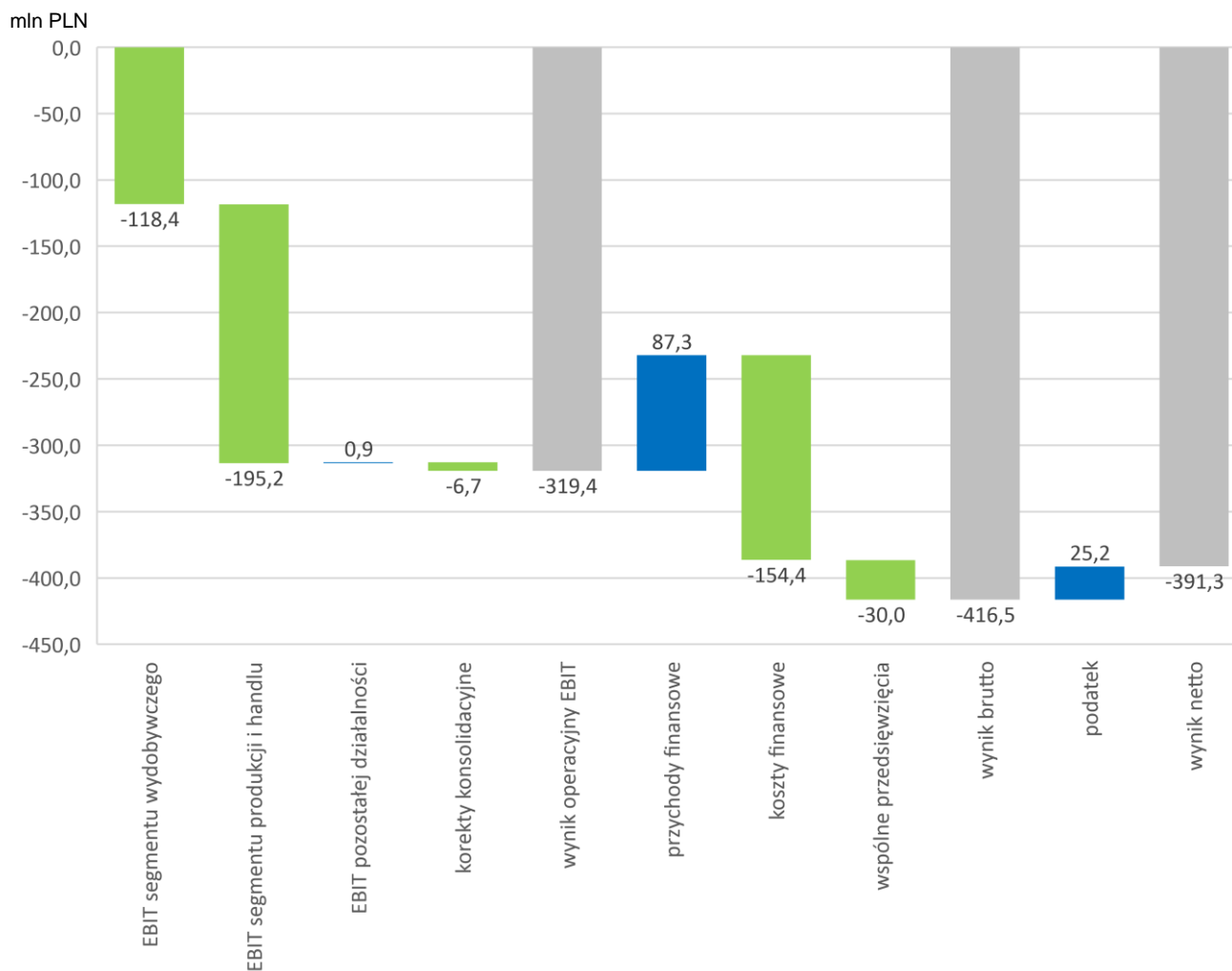
Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających poziom stopy procentowej na 31.12.2015 r.

Instrument	Data początkowa	Data końcowa	Nominał	Waluta	Przedział stopy procentowej	Stopa referencyjna
IRS	od 15.07.2011	od 15.01.2018	561 500 019	USD	1,52% - 4,045%	LIBOR 3M - LIBOR 6M
	do 21.09.2021	do 21.12.2021				

Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂) na 31.12.2015 r.

Instrument	Rodzaj Instrumentu	Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)	Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)	Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)	Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)
EUA	Futures	2016		2017		2018		2019	
		1 133 000	6,64 - 7,83	664 000	7,03 -8,29	-115 000	8,14	33 000	8,57-8,6

Dekompozycja skonsolidowanych wyników Grupy Kapitałowej LOTOS w 4kw. 2015 r.

Skonsolidowana strata netto Grupy Kapitałowej LOTOS w 4kw. 2015 r. wyniosła -391,3 mln PLN.

Wyniki EBIT, wynik brutto i wynik netto Grupy Kapitałowej LOTOS

mIn PLN	4kw 2015	3kw 2015	4kw2014
Wynik operacyjny EBIT	-319,4	-93,6	-1 074,9
Wynik przed opodatkowaniem	-416,5	-264,9	-1 502,6
Wynik netto	-391,3	-249,2	-1 276,4

6 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – aktywa (mln PLN)

	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	zmiana w 2015	%
Aktywa (mln zł)	19 169,3	18 947,2	20 284,8	222,1	1,2%
Aktywa trwałe	12 437,7	11 781,9	11 979,9	655,8	5,6%
Rzeczowe aktywa trwałe	10 568,4	9 481,9	10 009,1	1 086,5	11,5%
Wartość firmy	46,7	46,7	46,7	0,0	0,0%
Pozostałe aktywa niematerialne	617,7	557,5	658,8	60,2	10,8%
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	70,7	99,6	129,8	-28,9	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	924,5	1 488,9	924,5	-564,4	-37,9%
Pochodne instrumenty finansowe	8,7	-	-	8,7	-
Pozostałe aktywa długoterminowe	201,0	107,3	211,0	93,7	87,3%
Aktywa obrotowe	6 723,2	7 154,9	8 304,1	-431,7	-6,0%
Zapasy	3 235,8	3 917,1	5 728,9	-681,3	-17,4%
Należności z tytułu dostaw i usług	1 550,9	1 406,5	1 591,7	144,4	10,3%
Należności z tytułu podatku dochodowego	12,0	59,1	76,7	-47,1	-79,7%
Pochodne instrumenty finansowe	208,5	4,4	73,9	204,1	4638,6%
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	856,3	1 419,6	337,1	-563,3	-39,7%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	859,7	348,2	495,8	511,5	146,9%
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	8,4	10,4	0,8	-2,0	-19,2%

Na dzień 31 grudnia 2015 roku suma bilansowa Grupy Kapitałowej LOTOS wyniosła 19.169,3 mln PLN (+222,1 mln zł vs. 31 grudnia 2014 roku).

Główne zmiany w pozycjach aktywów:

- wyższy o 1.086,5 mln PLN poziom rzeczowych aktywów trwałych związany głównie z wartością nabytych aktywów Sleipner (nota 13 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015),
- spadek o 564,4 mln PLN stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego, z tego 558,0 mln PLN z tytułu nabycia aktywów Sleipner (nota 10.3 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015),
- spadek o 681,3 mln PLN poziomu zapasów, między innymi zapasów obowiązkowych (-362,2 mln PLN) w związku z niższymi cenami produktów i ropy zapasów utrzymywanych na koniec 2015 roku w porównaniu z zapasami na koniec 2014 roku (nota 19 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015),
- spadek o 563,3 mln PLN poziomu pozostałych aktywów krótkoterminowych, głównie na skutek częściowo wykorzystanych w 2015 roku a ulokowanych w 2014 roku na wydzielonym rachunku bankowym Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. środków pieniężnych z emisji akcji Grupy LOTOS S.A. w wysokości 996,9 mln PLN (nota 18 Dodatkowych informacji i objaśnień Skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015),
- wzrost o 511,5 mln PLN stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów (nota 20 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015),
- wyższy o 204,1 mln PLN poziom dodatniej wyceny instrumentów finansowych.

Tabela 32. Pozycja finansowa – kapitał własny i zobowiązania (mln zł)

	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	zmiana w 2015	%
Kapitał własny i zobowiązania (mln zł)	19 169,3	18 947,2	20 284,8	221,2	1,2%
Kapitał własny	7 712,2	8 258,5	9 189,6	-546,3	-6,6%
Kapitał podstawowy	184,9	184,9	129,9	0,0	0,0%
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	2 228,3	2 229,6	1 311,3	-1,3	-0,1%
Kapitał rezerwowý z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-700,9	-412,5	61,0	-288,4	69,9%
Zyski zatrzymane	5 928,5	6 191,0	7 666,8	-262,5	-4,2%
Różnice kursowe z przeliczenia	71,3	65,3	20,3	6,0	9,2%
Udziały niekontrolujące	0,1	0,2	0,3	-0,1	-50,0%
Zobowiązania długoterminowe	6 031,2	5 456,7	5 682,0	574,5	10,5%
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	4 454,5	4 495,6	4 496,2	-41,1	-0,9%
Pochodne instrumenty finansowe	54,3	62,6	52,9	-8,3	-13,3%
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	47,6	55,5	275,8	-7,9	-14,2%
Świadczenia pracownicze	182,2	185,4	151,4	-3,2	-1,7%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1 292,6	657,6	705,7	635,0	96,6%
Zobowiązania krótkoterminowe	5 425,9	5 222,9	5 413,2	203,0	3,9%
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 544,8	2 168,1	1 715,2	376,7	17,4%
Pochodne instrumenty finansowe	110,8	135,9	21,3	-25,1	-18,5%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 232,5	1 692,8	2 395,2	-460,3	-27,2%
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	11,8	4,7	8,8	7,1	151,1%
Świadczenia pracownicze	122,2	84,1	104,0	38,1	45,3%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1 403,8	1 137,3	1 168,7	266,5	23,4%
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	0,0	9,1	0,0	-9,1	-

Spadek stanu kapitału własnego Grupy Kapitałowej LOTOS na koniec 2015 roku do poziomu 7.712,2 mln PLN (-546,3 mln PLN vs. 2014) nastąpił głównie na skutek:

- spadku poziomu zysków zatrzymanych o 262,5 mln PLN w związku ze stratą netto w 2015 roku (nota 24 skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2015 rok),
- odniesionych na kapitał rezerwowý ujemnych różnic kursowych z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych skorygowanych o efekt podatkowy w kwocie 288,4 mln PLN (nota 23 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015),

Udział kapitału własnego w sumie pasywów zmniejszył się o 3,4 punktów procentowych (vs. 2014) i wyniósł 40,2%.

Stan zobowiązań długoterminowych w okresie 2015 roku wzrósł o 574,5 mln PLN przede wszystkim w związku ze wzrostem pozostałych zobowiązań i rezerw głównie na skutek utworzonej w LOTOS Norge rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji kopalni ropy naftowej i gazu ziemnego związanych ze złożami Sleipner (nota 30 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015).

Stan zobowiązań krótkoterminowych na 31 grudnia 2015 roku zwiększył się o 203,0 mln PLN (vs. 31 grudnia 2014 roku) głównie na skutek:

- wzrostu o 376,7 mln PLN poziomu kredytów krótkoterminowych, głównie w Jednostce Dominującej i segmencie wydobywczym na skutek przeszacowania zadłużenia po wyższym kursie USD (nota 27 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015),
- wyższego o 266,5 mln PLN stanu pozostałych zobowiązań i rezerw, przede wszystkim zobowiązań budżetowych wynikających głównie:
  - z faktu zmiany terminu rozliczenia podatku VAT od importu ropy dostarczanej drogą rurociągową w związku z certyfikatem AEO (późniejszy termin rozliczenia podatku VAT),
  - wyższych zobowiązań z tytułu akcyzy, opłaty paliwowej i opłaty zapasowej.
- spadku poziomu zobowiązań z tytułu dostaw i usług o 460,3 mln PLN, przede wszystkim na skutek niższych cen oraz niższego wolumenu ropy zakupionej w listopadzie i grudniu 2015 roku w porównaniu do ropy zakupionej w analogicznym okresie 2014 roku (nota 30 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015),

Dług finansowy Grupy Kapitałowej LOTOS na 31 grudnia 2015 roku osiągnął poziom 6.999,3 mln PLN (+335,6 mln zł vs. 31 grudnia 2014 roku). Wzrost ten nastąpił głównie na skutek wyższego kursu dolara (+0,39 zł/USD vs. 31 grudnia 2014 roku). Wskaźnik relacji długu finansowego skorygowanego o wolną gotówkę (w tym środki pieniężne przeznaczone na realizację celów emisji akcji serii D) do kapitału własnego wyniósł 73,9% (+9,5 punktów procentowych vs. 31 grudnia 2014 roku).

7 Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

mIn PLN	4kw 2015	3kw 2015	4kw2014
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	402,4	564,4	450,6
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-218,7	-134,2	-194,5
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-226,1	-265,7	-343,2
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	4,9	-2	8,1
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	-37,5	162,5	-79
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	315,6	153,1	-87,7
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	278,1	315,6	-166,7

Stan środków pieniężnych na 31 grudnia 2015 r. w Grupie Kapitałowej LOTOS (uwzględniający zadłużenie w rachunkach bieżących) wyniósł 278,1 mln PLN.

Dodatnie saldo przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej w 4kw. 2015 r. wynoszące 402,4 mln PLN obejmuje spadek stanu zapasów na skutek spadku cen w 4kw. 2015 r. i związanych z tym odpisów aktualizujących wartość bilansową zapasów. Uwzględnia równocześnie spadek zobowiązań z tytułu dostaw i usług.

Ujemne saldo przepływów środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej (-218,7 mln PLN) dotyczy przede wszystkim zakupu rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych związanych z segmentem wydobywczym, rozbudową stacji paliw, Projektem EFRA i budową instalacji Węzła Odzysku Wodoru.

Saldo przepływów środków pieniężnych z działalności finansowej w 4kw. 2015 r. wynoszące -226,1 mln PLN uwzględnia ujemne saldo wpływów z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, wydatków z tytułu ich spłaty, zapłaconych odsetek i prowizji przygotowawczych od kredytów w wysokości -136,5 mln PLN oraz ujemne rozliczenie instrumentów finansowych w wysokości -63,6 mln PLN.